

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังเทศน์ วันนี้วันสำคัญนะ ถ้าวันสำคัญ เห็นไหม วันสำคัญที่ไหน วันนี้วันแม่ วันแม่แห่งชาติ ถ้าวันแม่นะแม่พระธรณี ทุกอย่างเกิดบนแผ่นดินนี้ เวลาแผ่นดินนี้มั่นคง พวกเรา มีความร่มเย็นเป็นสุข แม่พระธรณี เราบอกว่ามันสำคัญอย่างไรเราก็มีพ่อแม่ วันพ่อ วันแม่เขา ให้เด็กไปกราบเท้าพ่อแม่ร้องไห้กันทุกคน เพราะความเคยชิน ความใกล้ชิดมันไม่ค่อยได้มอง ไม่ค่อยมีความสำคัญ แต่ความจริงมันสะท้อนหัวใจใจ

ถ้ามันสะท้อนหัวใจ หัวใจมันสะท้อน แล้วเวลาสะท้อนแล้วนี่วันแม่แห่งชาติ แล้วทุกคนมีสิทธิ์ถ้าเป็นผู้หญิง เราเป็นลูก ต่อไปมีครอบครัวเราก็จะเป็นแม่ แล้วก็จะเป็นแม่นะ เวลาลูก ทุกคนนะถ้ายังเห็นเขารักลูกกัน มันเห็นแล้วมันมีเมตตา แต่ถ้าคนใดก็แล้วแต่พ่อแม่มีลูก เห็นไหม สายสัมพันธ์ สายกรรม นี่มันสะท้อนหัวใจขนาดนั้น

ถ้ามันสะท้อนหัวใจขนาดนั้น นี่ความสะท้อนหัวใจสิ่งนั้นมันเป็นสายบุญสายกรรม ถ้าสายบุญสายกรรม ที่มานือภิกษาคบถบุดรที่ดีกว่าพ่อกว่าแม่ แล้วกรณีอย่างนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้แห่งตลอด แห่งตลอด กิเลสอวิชชาตัดความทะยานอยากในหัวใจ ถ้ามันแห่งตลอดไปแล้วมันเห็นนะ มันเห็นมันรู้ บุญเพณิวาสนาสติปัญญา บุญเพณิวาสนาสติปัญญาในอดีตชาติที่มันเป็นมาเป็นอย่างไร ถ้ามัน จตุปปาตญาณ นืออัสวักขณญาณคือชำระล้างกิเลส

ถ้าวันแม่แห่งชาติๆ ใจไหม นี่วันพ่อ วันแม่ แล้ววันพ่อ พุทฺโธ พุทฺธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน นี่พุทฺธะ สิ่งนั้นเป็นปฏิสนธิจิต ถ้าปฏิสนธิจิต นี้เขาว่าโลกทัศน์ เห็นไหม สิ่งที่เป็นเรื่องของโลก เราก็ไปมองโลกนี้ไป มองโลกเรื่องจักรวาลไป แต่เราไม่มองภวาสวะ สรรพสิ่งเกิดบนหัวใจ สรรพสิ่งเกิดบนจิต จิตนี้เวียนว่ายตายเกิด จิตนี้เป็นผู้สร้างเวรสร้างกรรม แล้วจิตนี้เป็นผู้รับ

เวรรับกรรม เพราะการสร้างบุญสร้างกรรมอย่างนี้ถึงได้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถึงได้มาเกิด เป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูกกันอยู่นี่ไง

ถ้าสิ่งนี้การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เห็นไหม นี่วันแม่แห่งชาติ นี่แม่พระธรณี ถ้าแม่พระธรณี คุณีประเทศข้างเคียง ประเทศข้างเคียงก็ธรณีเดียวกันทำไมแบ่งแยกเป็นประเทศละ สิ่งที่เราเห็นว่าวันแม่แห่งชาติมันเกี่ยวกับการปกครองไง ถ้ามันเกี่ยวกับการปกครอง คุณีเราเกิดมาในประเทศอันสมควร เกิดมาในที่ว่าการปกครองโดยธรรมๆ ถ้าการปกครองโดยธรรมมันสงบร่มเย็นไง

ถ้ามันสงบร่มเย็น คุณีเวลาเรามีผลกระทบทางการเมือง บอกธุรกิจทางการค้าสะท้อนกันไปหมดเลย เพราะการเมืองไม่นิ่ง ถ้าการเมืองนิ่ง การทำมาหากินมันสะดวกสบายไปหมดแล้วการสะดวกสบายไปหมด ถ้าการเมืองมันนิ่งเขาได้เปรียบ ความเสี่ยงทางการเมืองมันน้อย ระบบเศรษฐกิจมันเกี่ยวพันกันไป เราคุณะเราคุณ่าวลี เวลาผู้อพยพไปตายกลางทะเลเป็นพัน เขาไปทำไมกัน เขาไปทำไมกัน เขากระเสือกกระสนหนีอะไรกันไป นี่ไงเพราะความปกครองมันไม่มั่นคงไง ถ้าความปกครองมันคง มีความสะท้อนไปหมด

นี่ถ้าวันแม่แห่งชาติ วันแม่เราก็คิดว่าพ่อแม่ของเราเราก็คิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัวไง แต่ถ้ามันคิดถึงระบบการปกครอง นี่ระบบการปกครอง ระบบความเป็นธรรมของสังคม เราเกิดในประเทศอันสมควร เกิดในผู้ปกครองที่เป็นธรรม เพราะเป็นธรรมนะประเทศชาติก็ร่มเย็นเป็นสุข มันมีความเป็นธรรม แต่เรื่องความเอารัดเอาเปรียบกันมันเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดา เพราะอะไร เพราะคนมันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มุมมองมันแตกต่างกัน พอมุมมองแตกต่างกันมันก็มีความเห็นแตกต่างกันแล้ว

พอมุมมอง ความเห็นแตกต่างกัน มุมมองอันนั้น ถ้ามุมมองอันนั้นมันเป็นเรื่องจริตนิสัย ถ้าจริตนิสัยของคน เห็นไหม เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติดีเขาทุกข์ยากมากเวลาเขาประพฤติปฏิบัติของเขา นี่เวลามันทุกข์ยากมาก แล้วเวลาถ้าจิตใจเขาเป็นธรรมๆ เพราะอะไร เพราะเขาผ่านความทุกข์ยากในหัวใจของเขา เขาผ่านกิเลสตัณหาความทะยานอยากที่มันปิดเร้น มันซ่อนเงื่อนในหัวใจ เวลามันประพฤติปฏิบัติมันคลายอวิชชาทั้งหมดไป

ความเป็นอยู่ของบัณฑิต ทุกข์มากเวลาอยู่กับคนหน้าด้าน อเสวนา จ พาลานํ ปณฺธิ ตานญฺจ เสวนา มันคนพาลข้างนอก คนพาลข้างในใจ ถ้าเราทำคนพาลข้างในของเรา จิตใจมัน

พาล กิเลสค้นหาความทะยานอยากมันพาล ทุกคนปรารถนาดี หวังดีทั้งนั้นแหละ เราอยากทำคุณงามความดีทั้งนั้นเลย แต่ทำไมเราไม่ถึงเป้าหมายล่ะ เราทำแล้วไม่ถึงเป้าหมาย เห็นไหม ไข่มันมีเวรมิกรรมอันนั้นอันหนึ่ง แต่ถ้าเป้าหมายของเรามันมี

มนุษย์เราจะล่วงพ้นด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะทำให้เราพ้นจากทุกข์ แล้วถ้าความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะนะเราชวนชวายเป็นเรา เรากระทำของเรา เรามีความชวนชวายเป็นเรา นี่มันมีโอกาส ถ้ามีโอกาสมันมาถึง ถ้าความมาถึงอันนั้นเราจะเข้าไปสู่ภวาสวะ เข้าเป็นภพชาติของเรา ถ้าภพชาติของเรา แม่พระธรณี สรรพสิ่งในโลกนี้ต้องปลูกบนดิน ทั้งบ้านเรือน ทั้งธุรกิจ ทั้งการค้า ทั้งการเกษตรกรรมต่างๆ มันเกิดบนดิน เกิดบนแผ่นดินนี้ เราเกิดเราก็มายเหยียบแผ่นดินนี้ แต่เราไม่รู้จักตัวเราเองไง

ถ้าเรารู้จักตัวเราเอง พุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตสงบเข้าไปไปพบภวาสวะ จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส แล้วจิตเดิมแท้น้อยู่กลางหัวอก เห็นไหม สิทธิเสรีภาพเท่ากันทุกๆ คน ไม่มีใครสูงและไม่ มีใครต่ำ การเกิดเป็นมนุษย์เพราะมันมีจิต จิตไม่พาเกิด เกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้ การเกิดเป็นมนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วมีกายกับใจ มีกายกับใจ แต่หัวใจนี้เราจะทำอย่างไรให้หัวใจของเราประสบความสำเร็จ ให้หัวใจเรามีความสุข

คนเกิดมาทุกคนปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ ปรารถนาความสุขทั้งนั้นแหละ แต่ความสุขอะไร สุขของโยม โยมประพฤติปฏิบัติ โยมทำมาหากินกันประสบความสำเร็จ โยมก็ชื่นใจ หน้าชื่นตาบานกัน แต่เวลาพระเรา เวลาพระเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าประสบความสำเร็จมันต้องมีอึดตบอดในหัวใจ มันจะมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา แล้วศีล สมาธิ ปัญญา มันเข้าไปรื้อค้นขึ้นไป มันไปรื้อค้นภวาสวะ ทำลายภวาสวะ ทำลายภพชาติให้มันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ให้มีคุณธรรมขึ้นมา

ถ้ามันมีคุณธรรมขึ้นมา นั่นอึดตบอด อันนั้นกลับเป็นสมบัติแท้ สมบัติแท้เพราะอะไร เวลาเราตายนะ ทุกคนเกิดมาต้องตายหมด เวลาตายไปใครคิดถึงความตายแล้วมันสะอื้น มันเสียวส้นหลัง มันกระวนกระวายไปหมด นี่ขออยู่อีก ๕ ปีได้ไหม อีก ๑๐ ปีได้ไหมเพื่อเราจะได้ชื่นชมสมบัติของเรา สุดท้ายแล้วเราจะได้ชื่นชมสมบัติของเราไหม เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็ต้องพลัดพรากจากเรา มันต้องพลัดพรากอยู่แล้ว

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันพลัดพรากตั้งแต่ออกจากท้องแม่มาแล้ว มันเจริญเติบโตมานี้มันพลัดพรากตลอด แต่เราขาดสติ เราประมาทกับชีวิต เราไม่เคยค้นคว้าว่าอะไรมันเป็นสังขาร อะไรมันเป็นความจริง เราไปเอาแต่ปัจจัยเครื่องอาศัยไง มันเป็นเครื่องอาศัยให้เรามีชีวิตที่สะดวกสบายขึ้น สิ่งที่เรามีทรัพย์สมบัติ แต่เวลาเราต้องพลัดพรากจากเขา เราต้องพลัดพรากจากเขา เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาต้องพลัดพรากจากเรา มันตกหายไป เราใช้สอยไป เราทำสิ่งใดไปมันต้องพลัดพรากอยู่แล้ว

การพลัดพรากอย่างนี้มันไม่ใช่สมบัติแท้ใจ นี่ผู้ที่ประพฤติกฎปฏิบัติเขาเห็นตรงนี้ไง เขาเห็นว่าเราแสวงหากันทรัพย์สมบัติที่เป็นสาธารณะ ที่ใช้สอยแลกเปลี่ยนในโลกนี้ เราหาสมบัติตรงนั้นไง แต่เวลาเวียนว่ายตายเกิดมันมาจากไหน แล้วเวลาทำบุญกุศลแล้วไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมเขาใช้สมบัติอะไร เวลาเกิดเป็นมนุษย์เราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย เวลาเขาเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ผัสสาหาร วิญญาณาหารเขาใช้ของเขาเป็นทิพย์ เป็นทิพย์ก็คือหัวใจ เวลามันมีสัญญา มันมีข้อมูลของมัน แล้วข้อมูลเกิดจากไหน ข้อมูลก็เกิดจากเราเสียสละนี้ไง

เราทำคุณงามความดี เรามีจิตเมตตาแก่คนอื่น เรามีหัวใจที่เป็นธรรม สิ่งนี้เป็นบารมีนะ คุณสิคนเวลาอยู่กับสังขม คนที่เขาบารมีเพราะอะไรล่ะ เขามีพรรคมีพวก เขาเป็นคนใจกว้างขวาง เขาเป็นคนดูแลคน เขามีเพื่อนมีฝูง คนตระหนี่ถี่เหนียวไม่มีเพื่อน อยู่คนเดียว เราเสียสละเพื่อประโยชน์ตรงนี้ไง นี่ประโยชน์ตรงนี้ นี่เป็นสมบัติสาธารณะทั้งนั้นนะ นี่เงาทั้งนั้น ตะครุบเงาๆ ตะครุบเงาแล้วไม่ใช่ของเรา ตะครุบเงาแล้วไม่ใช่ของเรา ชั่วคราว แต่ถ้าเป็นจริงนะ นี่ฟังธรรมๆ

ถ้าวันแม่ๆ แม่พระธรณี เราได้ยืนอยู่แผ่นดินนี้ ผู้ที่ปกครองๆ รักษาชาตินี้ไว้ให้เราได้อยู่อาศัย เราเกิดมาได้อยู่อาศัยแล้ว เวลาได้อาศัยเราต้องสำนึกบุญคุณของแผ่นดิน แผ่นดินนี้แผ่นดินของพุทธศาสนา แผ่นดินนี้เราเกิดมาอย่าแผ่นดินนี้ แต่เรายังไม่เห็นแผ่นดินของเราไง อ้าว ชื่อที่ไรทำไมไม่มีแผ่นดิน มีโฉนดด้วย โฉนดเวลาขายมันก็เปลี่ยนเจ้าของ หัวใจของเรา จิตใจเข้าไปสงบระงับในใจดวงนั้น

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ความสุข ความทุกข์ในใจของเรานี้เป็นของเรา แต่ส่วนใหญ่แล้วมันจะเป็นแต่ความทุกข์ ความทุกข์เพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยากมันเผาผลาญ มันเร่าร้อน ธรรมโอสถ คนเจ็บไข้ได้ป่วยไปหาหมอเพื่อหายจากโรคจากภัย จิตใจของเราเป็น

โลก โลกอวิชา โลกความไม่รู้จักตัวเอง โลกที่ว่ากิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันขับเคลื่อนเราวิ่งตามมันไป

ธรรมโอสถขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เป็นลูกกษัตริย์ แล้วกำลังจะได้ปกครอง ท่านสละสิ่งนั้นมาเพื่อหาโพธิญาณหาความจริงในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เราเป็นไก่ตัวแรกที่เจาะฟองอวิชาออกมา เราเป็นไก่ตัวแรกใจ แต่เวลาภาวสวะ ภพมันมีหมดทุกคน แต่ของเราเนี่ยเราหาไขของเราไม่เจอ หาหัวใจของเราไม่เจอ

เวลาหาหัวใจของเราไม่เจอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาท่านจะรู้ก็ค้นท่านไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มาเขาก็สอนใช้ปัญญาๆ ไปหมดเลย เป็นศาสดาทั้งนั้นแหละ ไปศึกษามาแล้วนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สามารถชำระล้างกิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างสมบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์มันมีบารมี มันมีสติปัญญาหรือค้นเปรียบเทียบได้ว่าเราพ้นทุกข์หรือไม่พ้นทุกข์ เราารู้จริงในหัวใจของเรา แม้แต่คนจะเขินยอสรรเสริญ ยกย่องสรรเสริญว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคุณธรรมขนาดไหนท่านก็ไม่เชื่อฟังใคร สุดท้ายแล้วท่านมาค้นคว้าของท่านเอง เวลาท่านมาค้นคว้าของท่านเองท่านถึงทุกข์ยามมา ๖ ปี เวลาไปค้นคว้าของท่านเองท่านเริ่มต้นจากการตั้งต้นด้วยการกำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออก

เวลาลมหายใจเข้าและลมหายใจออกพร้อมกับสติ พร้อมกับจิตที่จับลมหายใจนั้น เวลาจับลมหายใจนั้นจิตมันก็สงบระงับเข้ามา พอจิตสงบระงับเข้ามาโดยที่ยังไม่มีปัญญา เห็นไหมด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญญาธิการมันไปรู้ข้อมูลของหัวใจ คือบุพเพนิวาสานุสติญาณ จิตกำหนดเวลาสงบระงับ เวลามันเกิดฉาน เกิดปัญญาญาณ ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาของโลกใจ ปัญญาของโลกคือปัญญาข้อมูล คือเราไปเห็นสมบัติเดิมของเราไป ตั้งแต่พระเวสสันดรไป เราเคยเป็นๆ แต่ปัจจุบันนี้เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ

เราเคยเป็นๆ ไม่มีค้นไม่มีปลายไป ย้อนกลับมา พอย้อนกลับมาทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งขึ้น จิตมันเห็นจตุรปาตญาณ เห็นอนาคต ถ้าจิตนี้ไม่มีที่สิ้นสุดมันจะมีอนาคตอย่างนี้ๆ เพราะเวร เพราะกรรม เพราะการได้สร้างมาอย่างนี้ อย่างนี้มันก็เป็นผลของวิภวัญจะ คือการเวียนว่ายตายเกิด

มันเป็นอนิจจัง มันเปลี่ยนแปลง ดิ่งกลับมา พอดิ่งกลับมา พอเกิดภวาสวะมาจากภพ เวลาเกิดจากภพมันเกิดอัสวักขยญาณ มันสำรอก มันสำรอกกายอวิชา

อวิชาคือจิตที่มันไม่รู้จักตัวมันเองไง เรา รู้จักตัวเราเองใหม่ ไม่มีใครรู้จักตัวเอง รู้จักแต่เนื้อหนังมังสา มองก็มองเห็นแต่หนัง ถ้าผ่าตัดก็เห็นเนื้อ เห็นกระดูก แต่ไม่เห็นความรู้สึก แต่กำหนดลมหายใจ กำหนดพุทโธ พุทโธ เอาความรู้สึกจับความรู้สึกไง ถ้ามีสติ เห็นใหม่ กำหนดลมหายใจก็เป็นอานาปานสติ กำหนดพุทโธก็เป็นพุทธานุสติ

ถ้าเราไม่กำหนดมันไม่มี มันเป็นตัวเรา มันเป็นตัวเรา เราไม่ทำมันไม่มี ของมันมีอยู่แต่เราไม่จับไม่ฉวยจะไม่เป็นของเรา แต่ถ้าเรากำหนดลมหายใจ กำหนดลมหายใจ สติ เห็นใหม่ จิต กำหนดลมหายใจมันก็เป็นอานาปานสติ พอเป็นอานาปานสติก็สงบเข้ามา สงบเข้ามาก็เป็นบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ แล้วมันยังไม่เป็นอัสวักขยญาณไง แต่ของเรามีอะไรกันไม่รู้จักตัว ไม่รู้จักอะไรทั้งสิ้น ไม่รู้จักอะไรเลย

วันแม่แห่งชาติ เรามาทำบุญกันเพราะวันนี้วันสำคัญของชาติ เราอาศัยราชินีเป็นเหตุให้มาทำบุญ อาศัยเป็นเหตุ เพราะเห็นบุญเห็นคุณ เห็นความสงบร่มเย็นของสังคม เห็นความเมตตาธรรมของท่านที่ท่านช่วยสังคม เราเห็นคุณงามความดีของท่านเรามาทำบุญ อาศัย อาศัย อาศัยคนอื่นแล้วให้เราตั้งใจมาทำบุญ แล้วทำบุญแล้วใครได้ ใจนี้ได้ ใจนี้ได้เพราะอะไร ใจนี้ได้เพราะก่อนโยมมาโยมตั้งใจจะมา ตั้งใจคือเจตนา ตั้งใจเจตนา เจตนาเกิดจากอะไร เกิดจากจิต เจตนา นั้นด้วยเหตุด้วยผล ด้วยการบังคับให้เรามา

นี่แล้วเวลาเราทุกข์เราร้อนล่ะ เวลาทุกข์ร้อนก็ความคิดเหมือนกัน ความคิดของเราคิดไปอย่างนั้นๆ ด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แล้วก็ตะครุบเงาๆ มันไม่ใช่สมบัติแท้ แต่ถ้ากำหนดลมหายใจหรือเราพุทโธ พุทโธ เวลามันสงบเข้ามา นั่นสมบัติของเรา จะเห็นภวาสวะ เห็นภพ เห็นชาติของเรา ถ้าเห็นภพเห็นชาตินั้นนะสัมมาสมาธินะ ถ้าสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนานี้เป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เราศึกษาแล้วมีปัญญากัน นี้เขาเรียกโลกียปัญญา

ความคิดเกิดจากไหน ความคิดเกิดจากจิต ปัญญาเวลาเกิดแล้วเกิดจากจิต แล้วจิตนี้ไม่เป็นสมาธิ จิตนี้อยู่ในอำนาจของอวิชา อยู่ของพญามาร เวลาคิดออกมาก็คิดโดยกิเลสไง เขาเรียกว่า

โลกียปัญญา ปัญญาเกิดจากสติ ปัญญาเกิดจากประสบการณ์ ปัญญาเกิดจากสัญชาตญาณ ทุกๆ อย่างเกิดจากจิตทั้งหมด แต่เราไม่เห็นจิต เราไม่รู้จักจิตของเรา

วันแม่แห่งชาติๆ เราต้องเห็นตัวตนของเรา เห็นแม่พระธรณีของเรา เห็นภวาสวะของเรา ถ้าเห็นภวาสวะของเรา สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม พระกรรมฐานๆ พระกรรมฐานที่ไหน พระกรรมฐานก็ห่มผ้าสีดำๆ ไง ถ้าห่มผ้าสีดำๆ เวลาร้านขายผ้ามันเต็มไปหมด ร้านขายเสื้อผ้ามันมีเสื้อผ้าเต็มไปหมด

นี่พระกรรมฐาน เห็นไหม พระกรรมฐานเขาว่าพระธุดงค์ ธุดงค์ต้องธุดงค์วัตร ธุดงค์ ๑๓ นี้ เพราะสติในสติใจ แล้วธุดงค์แล้วขัดเกล้ากิเลส ขัดเกล้าไม่ได้ตั้งใจ อยากได้อะไรไม่ได้ตั้งใจ สักอย่าง ขัดแย้งกับมัน ขัดแย้งกับตัวตนของเรา ขัดแย้งกับความพอใจ แล้วถ้าขัดแย้งตั้งสติขึ้น มันจะเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าหนึ่ง ความสงบ ความระงับ ความสันโดษ นี่มันจะเห็นคุณค่าของมัน เลย

เพราะปัจจัยเครื่องอาศัย โยมก็หาปัจจัยเครื่องอาศัย พระก็บิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง ก็หาปัจจัย ๔ เครื่องอาศัยรักษาจิตนี้ไว้ รักษาจิตนี้ไว้ถ้ามีสติปัญญาขันธ์สู่วิปัสสนา ทำความสงบของใจขึ้นมาแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาจิตมันสงบ จิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้าจิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงมันจะเข้าไปเขย่าขั้วหัวใจ มันจะเข้าไปเขย่าภวาสวะ

สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าใครประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะมันเขย่าขั้วหัวใจ ถ้ามันเขย่าขั้วหัวใจ นั่นล่ะภวานามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ใช่เกิดจากสมอง ไม่ใช่เกิดจากการคาดการณ์ ไม่ใช่เกิดจากสัญชาตญาณ เป็นภวานามยปัญญา ไม่ใช่โลกียปัญญา สิ่งที่เกิดขึ้นจากการกัณโณอยู่เกิดจากโลกียปัญญา โลกียปัญญาคือโลก อยู่ใต้อำนาจของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก นี่เวลาปฏิบัติกันก็ปฏิบัติอย่างนี้ ปฏิบัติอย่างนี้เขาเรียกว่าบรรเทาทุกข์ ปฏิบัติพอเป็นพิธีการ เป็นพิธีการว่าฉันก็ปฏิบัตินะ ฉันก็เป็นชาวพุทธ ฉันเกิดมาพบพุทธศาสนาฉันก็ได้ปฏิบัติ โอ๊ย ฉันเก่งกล้า ฉันปฏิบัติ แล้วฉันรู้เห็นไปหมดเลย

กิเลสมันบังเงา กิเลสมันบังเงาเหมือนหนังใหญ่ หนังใหญ่จะขับเคลื่อนได้ต้องมีคนชักใย ปัญญาธรรมะที่เราศึกษามันจะขับเคลื่อนได้ด้วยกิเลสมันชักใย ฉันรู้ ฉันเก่ง ฉันแน่ แต่ไม่มีสิ่งใดเป็นความจริงเลย ถ้าเป็นความจริงนะมันจะเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็นสันติภูมิจิโกล เวลาไปเห็นกาย

เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงขนพองสยองเกล้า เราไปเห็นถึงพญามารที่มัน
ควบคุมจิตนี้ ไม่มีต้นไม่มีปลาย เกิดมานั่งกันอยู่นี้ เกิดมานั่งกันอยู่นี้เขาเรียกบุญพาเกิดนะ ถ้าเรา
ไม่เกิดเป็นมนุษย์จิตนี้ต้องเกิดโดยธรรมชาติ ถ้ามีบุญมีกุศลก็เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ถ้าไม่มี
บุญกุศลอย่างน้อยก็เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เห็นใหม่ เวลาทางลัทธิอื่นเขาบอกว่าสัตว์เดรัจฉานมันเกิดเป็น
อาหารของคน แล้วคนเกิดมาเป็นอาหารของใครล่ะ คนเกิดมาเป็นอาหารของใคร นี่ความคิดเรา
เองไง แต่พุทธศาสนาทุกชีวิตรักความสุข เกลียดความทุกข์ ทุกชีวิตห่วงแหวนชีวิตของตัวเอง ไม่มี
มีสัตว์ประเภทใดไม่รักชีวิตของตัวเอง สิ่งที่รักที่สุดคือชีวิตของเขา ถ้ารักชีวิตของเขาเราต้อง
เคารพ มีศีลมีธรรมเราเคารพชีวิตของเขา แล้วของเราล่ะเราก็หาอยู่หากินของเราโดย
น้ำพักน้ำแรงของเรา เรามีสติมีปัญญาของเรา เราดูแลหัวใจของเรา นี่ถ้าทำอย่างนี้ได้ ทำอย่างนี้
ได้

วันนี้วันแม่แห่งชาติ นี่แม่พระธรณีมันมีเหตุมีผล เวลาการปกครอง ประเทศข้างเคียงมัน
เป็นแผ่นดินเดียวกัน แต่ทำไมประเทศข้างเคียงเขามีผลกระทบล่ะ เวลาเราไม่มีผลกระทบ แต่
ตอนนี้เรามีผลกระทบ เรามีผลกระทบเพราะอะไร เพราะว่าจริตนิสัยของคน ความเห็นแก่ตัว ถ้า
มีความเห็นแก่ตัวนะ เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เราไม่จองเวรจองกรรมใครทั้งนั้นแหละ
สิ่งที่เกิดมาแล้วมันสุคติวิสัย สุคติวิสัยเพราะมันเกิดมากวาสะวะแบบนั้น แต่ แต่เราก็มีสติปัญญา
ต่อเนื่องไปนะ

เรามีสติปัญญาต่อเนื่องคือรักษา รักษาความเป็นอยู่ รักษาสมบัติเดิมต่อเนื่องไป แต่ใคร
เห็นแก่ตัวก็จะมาหยิบมาฉวยเอา มาหยิบมาฉวยเอา เขาไม่ได้สร้างมา เขาไม่ได้สร้างมา เขาไม่ได้
ทำมามันได้อย่างไร คนที่เขาสร้างมา เขาทำมา ถึงเวลามันเป็นไป คำว่าเป็นไปไง นี่พูดถึง
ปัญญาชนเขาบอกว่าเวลาพูดเชื่อกกรรมๆ มันเป็นลัทธียอมจำนน เราเป็นวิทยาศาสตร์เราต้อง
ชวนชวาย ต้องมีการกระทำ ชวนชวายแน่นอน เพราะ เพราะว่ามันมนุษย์จะล่องพ้นทุกข์ด้วยความ
เพียร

พระพุทธเจ้าบอกมนุษย์ไม่ใช่ล่องพ้นด้วยการนอนจม ไม่ใช่การนั่งโดยไม่มีสติปัญญา
การนั่งอยู่หรือการเดินจงกรมอยู่นั้นเขารักษาใจของเขา งานของการภาวนายากกว่างานของเรา นี่
เวลางานอาบเหงื่อต่างน้ำกับผู้บริหาร รับผิดชอบก็แตกต่างกันแล้ว แล้วเวลาทำงานทางโลก อาบ

เหนือต่ามน้ำเราก้เห็นกัน แต่เอาใจไว้ในอำนาจของตัวยากกว่าก็เท่า แล้วเวลาขณะยังมีสัมมา
มิจฉา ถ้าเป็นมิจฉาก็ทำผิด ทำแต่ความพอใจของตัว ถ้าเป็นสัมมา สัมมามันเป็นมรรค อริยสัจ
สัจจะมันเป็นความจริงอย่างนั้น ถ้าความจริงอย่างนั้นเกิดขึ้นในหัวใจของเรา

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าเราเห็นตถาคตนะเรากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าองค์เดียวกัน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก เวลาถึงความจริงแล้ว
พุทธ ธรรม สงฆ์รวมลงเป็นหนึ่งเดียว เราจะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เดียวกัน
แต่ถ้าเราทำความพอใจของเราะเราก้กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เราหล่อขึ้น เรา
แต่งขึ้น เราบอกพุทธพจน์ๆ เราก้เห็นแก่ตัวไปตลอด แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ความจริงจะเกิดขึ้น
เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจโก

สันติภูมิจโก เห็นไหม ทำไมครูบาอาจารย์เราไม่กลัวความตาย ไม่กลัวความตาย ไม่กลัว
ความพลัดพราก ไม่กลัวสิ่งใดเลย นั่นมันของโกหกทั้งนั้น คือสมมุติใจ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็น
อนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา โลกนี้มีอะไรคงที่
อนิจจัง อนิจจังทั้งหมด แปรสภาพทั้งหมด ถ้ามีปัญหาเราเห็นเป็นไตรลักษณ์ พอเราเห็นไตร
ลักษณ์ สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์ เราพิจารณาทุกข์มันเป็นไตรลักษณ์ พอเป็นไตรลักษณ์
เราเห็นตามความเป็นจริง แล้วสิ่งที่พ้นออกมา ที่เหลือออกมาก็คืออะไร มันเห็นหมดใจ มันเห็น
หมด มันเข้าใจหมดแล้ว มันเข้าใจหมดมันปล่อยวางหมด มันเป็นเรื่องความจริง อันนี้ถึงว่ามันจะ
เป็นความจริงในใจของเรา

เราทำบุญๆ กัน ทำบุญเพื่อชีวิตของเราให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ให้มีความสุขนะ
สิ่งใดทำแล้วถ้าเรายังต้องปากกัดตีนถีบเพื่อดำรงชีวิตอยู่ก็ขอให้บุญกุศลหนุนเรา ขอให้บุญกุศล
ทำให้เราไม่ต้องเดือดร้อนจนเกินไปนัก แต่เวลาเอาความจริงๆ เราเกิดมา เกิดมาเป็นชีวิต ชีวิตนี้มี
ค่าที่สุด จิตใจนี้ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้วมันจะมีคุณธรรม มันจะมีสมบัติใจ ทุกคนก็เกิดมา
อยากได้สมบัติ อยากได้คุณงามความดี แล้วถ้ามันเป็นสมบัติอย่างนี้ ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
ของอย่างนี้โจรขโมยได้ ลักได้ แต่ประสบการณ์ตามความเป็นจริงในใจใครสักของเราไม่ได้ ถ้า
มันได้ความจริงอันนี้มันเป็นอัตตสมบัติ

ฉะนั้น ถ้าเห็นหัวใจของเรา เห็นความจริงในใจของเรา ในใจมันเป็นนามธรรม ทุกคนจับ
ต้องได้ยาก แล้วถ้าไปเจอมิจฉาทิฏฐิ ความเห็นผิดมันก็อ้างไปเรื่อย คำว่าอ้างไปเรื่อย เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนกาลามสูตร อย่าเชื่อว่าพระสงฆ์พูด อย่าเชื่อว่าเป็นครูบา
อาจารย์ของเรา อย่าเชื่อทั้งสี่น ฟังแล้วใช้สมองแยกแยะ แล้วถ้าประพฤติปฏิบัติเข้าไปเห็นความ
จริงนะ เวลาหลวงตาท่านถึงที่สุดแห่งทุกข์ ท่านไปกราบคารวะขอขมาหลวงปู่มัน กราบแล้ว
กราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า เพราะความจริงในใจของท่านมันประจักษ์

เวลาหลวงปู่มันท่านสอน ท่านเทศน์สอนนะท่านก็ฟังของท่านมา แต่เวลาท่านไปถึง
ประจักษ์แล้ว หลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้วท่านยังไปกราบเลย เรากราบพระพุทธเจ้าองค์
เดียวกัน เอวัง